

"ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАСЫ" АҚ

"Қазақстан қор Биржасы" АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен

(2020 жылдың 05 маусымындағы
№ 75 отырыс хаттамасы)
б е к і т і л д і

2020 жылдың 03 тамызынан бастап
қолданысқа енгізілді

Облигациялардың кірістілігін және облигациялармен мәмілелер сомасын есептеу **Ә Д І С Т Е М Е С І**

Алматы қ
2020

ТҮЗЕТУЛЕР ПАРАҒЫ

1. № 1 толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген (2020 жылдың 28 шілдедегі № 103 отырыс хаттамасы);
- 2020 жылдың 03 тамызынан бастап қолданысқа енгізілді.

2. № 2 толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген (2020 жылдың 11 қарашасындағы № 119 отырыс хаттамасы);
- 2020 жылдың 12 қарашасынан бастап қолданысқа енгізілді.

3. № 3 толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген (2022 жылдың 26 сәуіріндегі № 56 отырыс хаттамасы);
- 2022 жылдың 27 сәуірінен бастап қолданысқа енгізілді.

4. № 4 толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген (2022 жылдың 17 тамызындағы № 98 отырыс хаттамасы);
- 2022 жылдың 19 тамызынан бастап қолданысқа енгізілді.

Осы Әдістеме "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) ішкі мақсаттары үшін әзірленді, облигациялармен сауда-саттық жүзеге асырылатын баға түрін, сондай-ақ облигациялардың кірістілігі және облигациялармен жасалған мәміле сомасы сияқты параметрлерді есептеудің бірыңғай тәртібін анықтау үшін критерийлерді белгілейді.

1 тарау. ЖАЛПЫ ҚАҒИДАЛАР

1. Осы Әдістеменің мақсаттары үшін облигация деп Биржада айналысқа жіберілген, осы бағалы қағазды шығару шарттарына сәйкес оның меншік иесінің құқығын куәландыратын кез келген бағалы қағаз (оның эмитентінің түріне қарамастан) түсініледі:
 - 1) бағалы қағаздың айналым мерзімі аяқталғаннан кейін оның эмитентінен бағалы қағаздың номиналдық құнын ақшамен алу;
 - 2) бағалы қағаз Эмитентінен осы бағалы қағаздың номиналдық құнымен бір мезгілде және осы номиналдық құнның шегінде төленетін осы бағалы қағаздың номиналдық құны мен оны орналастыру бағасы арасындағы дисконт – оң айырма немесе купон – осы бағалы қағаздың айналым мерзімі ішінде және/немесе аяқталғаннан кейін номиналдық құнынан жоғары мерзімді (бір немесе бірнеше рет) төлеуге жататын сома түрінде ол бойынша сыйақы алу (алу).
2. Осы Әдістеменің мақсаттары үшін:
 - 1) облигацияның кірістілігі деп облигация бойынша сыйақы ретінде алынған сомаларды қайта инвестициялау мүмкіндігін ескермей, осы облигацияны өтеу (айналыс мерзімі аяқталған) кезінде оны сатып алушы үшін облигация бойынша күтілетін кірістің көрсеткіші түсініледі; жылдық пайызбен көрсетіледі;
 - 1-1) МҚҰ деп халықаралық қаржы ұйымдары түсініледі (*осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 28 шілдесіндегі шешімімен енгізілді*);
 - 2) болжамдық кірістілік бойынша өзгермелі купонмен облигацияның кірістілігі осындай есептеу кезінде белгілі параметрлер негізінде есептеледі;
 - 3) есеп айырысу жылы деп облигацияның кірістілігін есептеу үшін пайдаланылатын, шамамен бір жылға тең күндермен өлшенетін шартты кезең түсініледі; ол 12 есеп айырысу айына бөлінеді;
 - 4) есепті ай деп есепті жылдың бір айы түсініледі;
 - 5) есеп айырысу күні деп есеп айырысу жылының бір күні түсініледі.
3. Осы Әдістемеді қолданылатын басқа ұғымдар Биржаның басқа ішкі құжаттарында анықталған ұғымдармен бірдей.
4. Облигациялардың кірістілік параметрі қолданылады:
 - 1) ол бойынша облигациялармен сауда-саттық жүзеге асырылатын және тиісінше сауда-клирингтік жүйесі теңшелетін баға критерийлерінің бірі ретінде (облигацияның номиналды құнына пайызбен көрсетілген бағамен қатар);
 - 2) қор индекстерінің (қор нарығының индикаторларының) бірі есептелетін көрсеткіш ретінде;
 - 3) Биржаның ішкі құжаттарында көзделген өзге жағдайларда.
5. Облигациялармен мәміле сомасының параметрі облигациялармен мәмілелер бойынша есеп айырысуды жүзеге асыру үшін пайдаланылады.

2 тарау. ОБЛИГАЦИЯЛАР БАҒАСЫНЫҢ ТҮРІН АНЫҚТАУҒА АРНАЛҒАН КРИТЕРИЙЛЕР

6. Қандай да бір атаудағы облигациялардың саудасы, егер облигациялар дисконттық болып табылса немесе мынадай критерийлерге сәйкес келсе, "таза" бағалармен жүзеге

асырылады:

- 1) облигациялардың номиналдық құны тіркелген болып табылады, яғни осы облигациялардың айналыс мерзімі ішінде өзгертуге жатпайды;
 - 2) облигациялардың белгіленген өтеу күні, оның ішінде осы Әдістеменің 15 тармағын ескере отырып айқындалған өтеу күні болады;
 - 3) облигацияларда купондық төлемдердің белгіленген күндері бар;
 - 4) тіркелген не құбылмалы (индекстелген) облигациялар бойынша купондық сыйақының мөлшері, бірақ бұл ретте кезекті купондық кезеңге купондық сыйақының мөлшері биржаға кезекті купондық кезең басталғанға дейін Қазақстан Республикасының кемінде екі жұмыс күні бұрын белгілі болуға тиіс;
 - 4-1) олар бойынша купондық сыйақының кезекті купондық кезеңге арналған мөлшері биржаға белгілі болмауы мүмкін, МҚҰ облигациялары немесе Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазақстандық теңгемен деноминацияланған және Қазақстан Республикасының инфляция деңгейі бойынша индекстелген облигациялары болып табылады (*осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 28 шілдедегі шешімімен енгізілді*);
 - 4-2) құбылмалы, TONIA репо операциялары нарығы индикаторының мөлшерлемесіне индекстелетін облигациялар бойынша купондық сыйақының мөлшері (бұдан әрі – TONIA-ға индекстелетін құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар облигациялар) (*осы тармақша Биржа Басқармасының 2021 жылдың 12 қарашасындағы шешімімен енгізілді*);
 - 5) облигациялар амортизацияланған болып табылмайды, облигацияларды шығару шарттарында оларды мерзімінен бұрын ішінара өтеу кестесі көзделмеген. Бұл ретте айналыстағы облигациялардың санын қысқарту жолымен облигацияларды ішінара мерзімінен бұрын өтеуге жол берілуі мүмкін, бұл облигациялар шығарылымы проспектісінде (немесе мәні бойынша ұқсас құжатта) нақты жазылуға тиіс.;
 - 6) облигацияларға есептелетін купондық сыйақыны қандай да бір түрде капиталдандыру көзделмеген;
 - 7) купондық сыйақыны және айналыс мерзімі өткеннен кейінгі борыштың номиналын қоспағанда, облигациялар бойынша кез келген өзге сомаларды есептеу және төлеу көзделмеген.
7. Егер облигациялар дисконттық болып табылмаса немесе осы Әдістеменің 6 тармағында белгіленген критерийлердің кез келгеніне сәйкес келмесе, қандай да бір атаудағы облигациялармен сауда-саттық жасау "лас" бағалармен жүзеге асырылады.
 8. Облигациялар саудасы жүзеге асырылатын бағалар ("таза" немесе "лас") осы атаудағы облигациялар сауда-саттығының ашылуына байланысты қабылданатын сауда-саттық бөлімшесіне жетекшілік ететін Биржа Басқармасы шешімінің негізінде анықталады.
 9. Облигациялар шығарылымының проспектісіне осы атаудағы облигациялар осы Әдістеменің 6 тармағында көрсетілген критерийлердің ең болмағанда біреуіне сәйкес келмейтіндей өзгерістер және/немесе толықтырулар (немесе мәні бойынша ұқсас құжат) енгізілген кезде немесе, керісінше, осы Әдістеменің 6 тармағында келтірілген барлық критерийлерге сәйкес келетін болса, Биржа Басқармасының Сауда-саттық бөлімшесіне жетекшілік ететін мүшесі осы атаудағы облигациялардың сауда-саттық тәртіптемесін өзгерту туралы шешім қабылдайды. – "таза" бағамен саудадан "лас" бағамен немесе керісінше.

Басқарма мүшесінің мұндай шешімі үшін клирингілік бөлімшесімен және ақпарат және статистика бөлімшесімен келісілген мониторинг бөлімшесінің осы атаудағы облигациялар шығарылымының проспектісіне өзгерістер және/немесе толықтырулар (немесе мәні бойынша ұқсас құжат) рұқсат беру бастамашысының осы атаудағы облигацияларды Биржаға ұсынуы туралы қызметтік жазбасы негіз болып табылады.

Осы атаудағы облигациялардың сауда-саттық тәртіптемесін өзгерту осы тармақтың екінші абзацына сәйкес Биржа осы атаудағы облигациялар шығарылымы проспектісіне (немесе

мәні бойынша ұқсас құжатқа) өзгерістер және/немесе толықтырулар алған күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмей жүзеге асырылады.

- 9-1. "Таза емес" бағалармен саудаланатын қандай да бір атаудағы облигациялар бойынша алғашқы сауда-саттық болған жағдайда, соның нәтижесінде осы атаудағы облигациялар осы Әдістеменің 6 тармағында келтірілген "таза" бағалардағы сауда-саттықтың барлық критерийлеріне сәйкес келеді, сауда-саттық бөлімшесі осы облигациялар эмитентінен немесе осы облигациялар эмитентінің қаржы консультантынан олардың купондық төлемдерінің кестесін сұратады.

Осы атаудағы облигациялардың сауда-саттық тәртіптемесін өзгерту сауда-саттық бөлімшесіне жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесінің шешімі негізінде сауда-саттық бөлімшесі олардың эмитентінен немесе олардың эмитентінің қаржы консультантынан осындай облигациялар бойынша купондық төлемдер кестесі туралы ресми ақпаратты алған күннен бастап үшінші жұмыс күні жүзеге асырылады.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2022 жылдың 26 сәуіріндегі шешімімен енгізілген)

3 тармақ. ОБЛИГАЦИЯЛАР КІРІСТІЛІГІНІҢ ЕСЕБІ

10. Дисконттық облигацияның кірістілігін есептеу осы облигацияларды шығару шарттарында белгіленген уақытша негізде жүзеге асырылады:

- 1) actual/actual-тен басқа уақытша базасы бар облигацияның кірістілігін есептеу формулаға сәйкес жүзеге асырылады:

$$Y = \frac{100 - P_i}{P_i} \times \frac{T_0}{T_n} \times 100 \%, \text{ мұндағы}$$

Y – облигацияның кірістілігі, жылдық пайызбен;

P_i – облигацияның бағасы, облигацияның номиналды құнына пайызбен;

T₀ – есепті жылдың ұзақтығы, күнмен;

T_n – облигацияны өтеудің (айналыс мерзімінің аяқталуының) облигациямен жасалған мәмілені орындаудың белгіленген күні арасындағы күндер саны;

- 2) actual/actual уақытша базасымен облигацияның кірістілігін есептеу формулаға сәйкес жүзеге асырылады:

$$Y = \frac{100 - P_i}{P_i \times \left(\frac{T_n^{365}}{365} + \frac{T_n^{366}}{366} \right)} \times 100 \%, \text{ мұндағы}$$

T³⁶⁵_n – кібісе емес жылға келетін күндер саны;

T³⁶⁶_n – кібісе жылына келетін күндер саны.

11. Купондық облигацияның кірістілігі (TONIA-ға индекстелетін құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар купондық облигацияны қоспағанда) осы облигацияларды шығару шарттарында белгіленген уақытша база бойынша "таза емес" бағаны есептеудің төменде келтірілген формуласынан кері тәсілмен есептеледі (осы Әдістеменің 19 тармағында белгіленгендерді қоспағанда) *(осы абзац Биржа Басқармасының 2021 жылдың 11 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*:

$$P = \sum_{i=1}^n \frac{\frac{K_i}{m_i}}{\left(1 + \frac{Y}{100m_i}\right)^{m_i F_i}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{Y}{100m_i}\right)^{m_i F_i}}, \text{ мұндағы}$$

P – осы Әдістеменің 12 тармағына сәйкес есептелетін облигацияның "лас" бағасы, облигацияның номиналды құнына пайызбен;

i – осы Әдістеменің 15 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, ағымдағы купондық кезеңнен бастап купондық кезеңнің реттік нөмірі;

- n – осы Әдістеменің 15 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, облигацияның айналыс мерзіміндегі купондық кезеңдердің саны;
- m_i – осы Әдістеменің 13 тармағына сәйкес есептелетін базистік коэффициент;
- F_i – осы Әдістеменің 14-тармағына сәйкес есептелетін коэффициент;
- Y – облигацияның кірістілігі, жылдық пайызбен;
- K_i – осы Әдістеменің 16 және 17 тармақтарында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, бір купондық кезеңге облигация бойынша купон мөлшерлемесі.

11-1. TONIA-ға индекстелетін құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар купондық облигацияның кірістілігі осы облигацияларды шығару шарттарында белгіленген уақыттық база бойынша "таза емес" бағаны есептеудің төменде келтірілген формуласынан кері тәсілмен есептеледі (осы Әдістеменің 19 тармағында белгіленгеннен басқа):

$$P = \sum_{i=1}^n \frac{\frac{K_{res}}{m_i}}{\left(1 + \frac{Y}{100m_i}\right)^{m_i F_i}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{Y}{100m_i}\right)^{m_i F_i}}, \text{ где}$$

- P – осы Әдістеменің 12 тармағына сәйкес есептелетін облигацияның "таза емес" бағасы, облигацияның номиналды құнына пайызбен;
- i – осы Әдістеменің 15 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, ағымдағы купондық кезеңнен бастап купондық кезеңнің реттік нөмірі;
- n – осы Әдістеменің 15 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, облигацияның айналыс мерзіміндегі купондық кезеңдердің саны;
- m_i – осы Әдістеменің 13 тармағына сәйкес есептелетін базистік коэффициент;
- F_i – осы Әдістеменің 14 тармағына сәйкес есептелетін коэффициент;
- Y – облигацияның жылдық пайыздық кірістілігі;
- K_{res} – купонның осындай ставкасын есептеу шығару шарттарында белгіленген жағдайларды қоспағанда, осы Әдістеменің 14-1 тармағына сәйкес есептелген купонның нәтижесінде алынатын ставкасы.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2021 жылдың 11 қарашасындағы шешімімен енгізілген және Биржа Басқармасының 2022 жылдың 17 тамызындағы шешімімен өзгертілген)

12. Купондық облигацияның "лас" бағасы облигацияларды шығару шарттарында белгіленген уақытша базаны ескере отырып, оның "таза" бағасының және ол бойынша жинақталған сыйақының (бұдан әрі – ЖКК немесе жинақталған купондық кіріс) сомасы ретінде есептеледі:

1) actual/actual-дан басқа барлық уақытша базалар үшін формула бойынша есептеледі:

$$P = P_c + \left(K_i \times \frac{T_k}{T_0} \right), \text{ мұндағы}$$

- P_c – облигацияның "таза" бағасы, облигацияның номиналды құнына пайызбен;
- K_i – есептік жылға облигация бойынша купон мөлшерлемесі, жылдық пайызбен;
- T_k – облигация бойынша соңғы купонды төлеу күні мен онымен мәмілені орындаудың белгіленген күні арасындағы күндер саны;
- T_0 – есепті жылдың ұзақтығы, күнмен;

2) уақытша база бойынша actual/actual келесі формула бойынша есептеледі:

$$P = P_c + \left(K_i \times \frac{T_{ki}^{365}}{365} + K_i \times \frac{T_{ki}^{366}}{366} \right), \text{ мұндағы}$$

T_{ki}^{365} — облигация бойынша соңғы купонды төлеу күні мен онымен мәмілені орындаудың белгіленген күні арасындағы, ағымдағы жылға сәйкес келетін күндер саны;

T_{ki}^{366} — облигация бойынша соңғы купонды төлеу күні мен онымен мәмілені орындаудың белгіленген күні арасындағы секіріс жылына сәйкес келетін күндер саны.

13. Базистік коэффициент облигациялар шығарылымының шарттарында белгіленген уақытша базаны ескере отырып есептеледі:

- 1) actual/actual-дан басқа барлық уақытша базалар үшін формула бойынша есептеледі:

$$m_i = \frac{T_0}{T_i}, \text{ мұндағы}$$

T_i — купондық кезеңнің ұзақтығы, күнмен;

- 2) уақытша база бойынша actual/actual келесі формула бойынша есептеледі:

$$m_i = \frac{1}{\frac{T_i^{365}}{365} + \frac{T_i^{366}}{366}}, \text{ мұндағы}$$

T_i^{365} — купондық кезеңнің ұзақтығы, қышқыл емес жылға сәйкес келетін күндермен;

T_i^{366} — купондық кезеңнің ұзақтығы, секіріс жылына келетін күндермен.

14. F_i коэффициенті облигацияларды шығару шарттарында белгіленген уақыт базасын ескере отырып есептеледі:

- 1) actual/actual-дан басқа барлық уақытша базалар үшін формула бойынша есептеледі:

$$F_i = \frac{T_{ki}}{T_0}, \text{ мұндағы}$$

T_{ki} — облигациямен мәмілені орындаудың белгіленген күні мен ол бойынша кезекті купонды төлеу күні арасындағы күндер саны;

- 2) уақытша база бойынша actual/actual келесі формула бойынша есептеледі:

$$F_i = \frac{T_{ki}^{365}}{365} + \frac{T_{ki}^{366}}{366}, \text{ мұндағы}$$

T_{ki}^{365} — облигациямен жасалған мәміленің белгіленген күні мен ол бойынша келесі купонды төлеудің белгіленген күні арасындағы күндер саны;

T_{ki}^{366} — облигациямен жасалған мәміленің белгіленген күні мен ол бойынша келесі купонды төлеудің белгіленген күні арасындағы күндер саны, секіріс жылына сәйкес келеді.

- 14-1. Нәтижесінде алынған купон ставкасы осындай мөлшерлеменің іске асырылған бөлігінің сомасы және мынадай формула бойынша болжам сомасы ретінде есептеледі:

$$K_{res} = \left(\frac{K_{fact}}{BCY} \right) * (T - BP) + \left(\frac{K_{theor}}{BCY} \right) * (CP - T), \text{ мұнда}$$

K_{res} — T есептесу күніндегі купонның қорытынды мөлшерлемесі;

K_{fact} — T есептесу күніндегі купон мөлшерлемесінің іске асырылған бөлігі;

K_{theor} — ағымдағы купондық кезеңге арналған купонның болжамды мөлшерлемесі;

T — есептесу күні;

BP — купондық кезеңнің басталу күні;

CP — купонды төлеу күні.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2021 жылдың 11 қарашасындағы шешімімен енгізілген)

- 14-2. Ағымдағы купондық кезеңге арналған купонның болжамды мөлшерлемесі мынадай

формула бойынша есептеледі:

$$K_{theor} = (K_{fact} \times [1 + \frac{R_i}{365} * (n - b)]), \text{ мұнда}$$

- K_{theor} – ағымдағы купондық кезеңге арналған купонның болжамды мөлшерлемесі;
- K_{fact} – Т есептесу күніндегі купон мөлшерлемесінің іске асырылған бөлігі;
- b – купонды алдыңғы төлеу күніне дейін Т күнінен бастап өткен күнтізбелік күндер саны;
- R_i – Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми сайтында жария түрде орналастырылған соңғы үш айлық нота бойынша қорытынды кірістілік;
- n – тиісті купондық кезеңдегі күнтізбелік күндер саны.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2021 жылдың 11 қарашасындағы шешімімен енгізілген)

- 14-3. Купон мөлшерлемесінің іске асырылған бөлігі ағымдағы есептелген TC_t көрсеткіші және ағымдағы купондық кезеңнің басталу күніне тіркелген TC_{t_prev} мәні негізінде мынадай формулаға сәйкес есептеледі:

$$K_{fact} = \left(\frac{TC_t}{TC_{t_prev}} - 1 \right) \times \frac{BCY}{d}, \text{ мұнда:}$$

- K_{fact} – Т есептесу күніндегі купон мөлшерлемесінің іске асырылған бөлігі;
- TC_t – композиттік мәні TONIA есептелген i -ші күнтізбелік күні (әдепкі бойынша алдыңғы сауда күні);
- TC_{t_prev} – ағымдағы купондық кезеңнің басталу күнінде есептелген TONIA композиттік мәні;
- BCY – жылдағы күнтізбелік күндер саны (облигация базисіне сәйкес);
- d – ағымдағы купон кезеңі басталған күннен бастап купонның мынадай белгілі мәні бар күнге дейінгі күнтізбелік күндер саны.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2021 жылдың 11 қарашасындағы шешімімен енгізілген)

- 14-4. TONIA композиттік мәні келесі формулаға сәйкес есептеледі:

$$TC_t = TC_{t-1} \times \left(1 + \frac{TONIA_t \times n_i}{BCY} \right), \text{ мұнда:}$$

- TC_t – композиттік мәні TONIA есептелген i -лік күнтізбелік күні (әдепкі бойынша алдыңғы сауда-саттық күні). Облигацияның айналысы басталатын күннің алдындағы күнгі TC композиттік мәнінің бастапқы мәні Биржаның ресми сайтында жарияланған TC_i индексіне (TONIA композиттік индексі) тең анықталады;
- t – TONIA индикаторының соңғы белгілі мәні есептелген күн;
- TC_{t-1} – алдыңғы сауда күніндегі TONIA композиттік мәні;
- $TONIA_t$ – TONIA соңғы есептелген мәні;
- BCY – жылдағы күндер саны (облигация базисіне сәйкес);
- n_i – i -лік күнтізбелік күн мен TONIA композиттік мәнін алдыңғы есептесу күні арасындағы күндер саны.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2021 жылдың 11 қарашасындағы шешімімен енгізілген)

15. Шығару шарттарында өтеу мерзімі белгіленбеген облигациялар (мерзімсіз облигациялар) үшін өтеу күні төменде көрсетілген күндердің бірі болып қабылданады:

- 1) Эмитенттің шығару проспектісінде осындай шарт болған кезде облигациялық шығарылымды толық немесе ішінара өтеуге міндеттемесі немесе құқығы бар оферта

күні;

2) купондық төлемнің ең жақын күні.

16. Өзгермелі купоны бар облигациялар үшін купон мөлшерлемесінің соңғы белгілі мәні осы Әдістеменің 15 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, осындай облигацияларды өтеу күніне дейін барлық купондық төлемдер үшін қолданылады.
17. Өтеуге дейін қалған купондық төлемдердің әр түрлі нысандарындағы облигациялар үшін (әр түрлі купондық кезеңдерде қолданылатын тіркелген және өзгермелі купон ставкасы) купон ставкасының тіркелген мәні осы Әдістеменің 15 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, өтеу күніне дейінгі барлық купондық төлемдер үшін қолданылады.
- 17-1. Қазақстан теңгесінде деноминацияланған және Қазақстан Республикасының инфляция деңгейі бойынша индекстелген МҚҰ облигациялары мен Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары үшін:

Биржаға белгілі купон ставкасының мәні келесі купондық кезеңде қолданылады, немесе

Биржаға белгілі кезекті купондық кезеңге купон ставкасының мәні болмаған жағдайда осы атаудағы облигацияларды орналастыру кезінде айқындалған тіркелген маржа мөлшерлемесінің және осы атаудағы облигацияларды шығару шарттарында көрсетілген формулаға сәйкес есептелген инфляция индексінің сомасы ретінде есептелген купонның болжамды ставкасы қолданылады. Купонның болжамды мөлшерлемесін биржа Статистика комитетінің ресми сайтында немесе Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің сайтында жарияланатын тұтыну бағалары индексінің мәндерін пайдалана отырып, ай сайынғы негізде осындай жарияланғаннан кейін екі жұмыс күнінен кешіктірмей есептейді.

(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 28 шілдедегі шешімімен енгізілген)

18. Қандай да бір күндер арасындағы күндер санын есептеу облигацияларды шығару шарттарында белгіленген уақытша базаны ескере отырып және осы Әдістеменің 13 және 14-тармақтарында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып жүргізіледі; бұл ретте әрбір күн "жыл_n.ай_n.күн_n" көрсеткішіне төрт ұстаным сәйкес келеді, "ай_n" көрсеткішіне – екі ұстаным және "күн_n" көрсеткішіне – екі ұстаным (мысалы, 2019 жылдың 31 қазанда" 2019.10.31 "түрінде ұсынылады):

- 1) 30/360 уақыт базасы бойынша күндер арасындағы күндер саны (DayCount) келесідей есептеледі:

$$(\text{Day count}) = (Y_2 - Y_1) \cdot 360 + (M_2 - M_1) \cdot 30 + (D_2 - D_1), \text{ мұндағы:}$$

Y – күндер арасындағы толық жылдар саны {Жыл₂ – Жыл₁};

M – көрсеткішті есептеу кезінде ескерілген айларды шегергендегі күндер арасындағы толық айлардың саны Y;

D – Y және M көрсеткіштерін есептеу кезінде ескерілген күндерді шегергендегі күндер арасындағы күндер саны.

Бұл ретте, егер 1-Күн 31-күнге түссе, онда 1-Күн 30-ға тең деп қабылданады, ал егер 2-Күн 31-ге тең болса, онда 2-Күн 30-ға тең деп қабылданады, бірақ 1-Күн 30-ға немесе 31-ге түскен жағдайда ғана;

- 2) уақыт базасы бойынша actual/360 күндер арасындағы күндер саны күндер арасындағы айырмашылық ретінде есептеледі; есептеу базасы -360:

$$(\text{Daycount}) = D_2 - D_1;$$

- 3) уақыт базасы бойынша actual/365 күндер арасындағы күндер саны күндер арасындағы айырмашылық ретінде есептеледі; есептеу базасы -365:

$$(\text{Daycount}) = D_2 - D_1;$$

- 4) уақыт базасы бойынша actual/actual күндер арасындағы күндер саны күндер арасындағы айырмашылық ретінде есептеледі:

$$(\text{Daycount}) = D_2 - D_1.$$

19. Кірістілікті есептеу сауда-клирингтік жүйесінде саудасы "лас" бағалар бойынша жүзеге асырылатын облигациялар бойынша жүзеге асырылмайды.

4 тарау. ОБЛИГАЦИЯЛАРМЕН МӘМІЛЕ СОМАСЫН ЕСЕПТЕУ

20. Облигациялар саудасы кезінде олардың саны ретінде (мәмілелер жасасуға арналған өтінімдерде және жасалған мәмілелерде) мәміледегі заттай мәндегі (бағалы қағаздардағы) облигациялардың саны пайдаланылады.
21. Сауда-саттық "таза" бағамен жүзеге асырылатын облигациялармен жасалған мәміле сомасы мынадай алгоритм бойынша айқындалады:

- 1) мәміленің көлемі "таза" баға бойынша бір облигацияның "таза" бағасының және осы Әдістеменің 20 тармағына сәйкес айқындалған мәміледегі облигациялар санының көбейтіндісі ретінде айқындалады, бұл ретте облигацияның номиналды құнының процентіндегі баға алдымен баға белгілеу валютасына аударылады:

$$V = \frac{P_c}{100} \times N \times Q, \text{ мұндағы}$$

- V – "таза" баға бойынша мәміле көлемі;
 P_c – "таза" баға, номиналды құнына пайызбен;
 N – облигацияның номиналды құны;
 Q – мәміледегі облигациялар саны;

- 2) мәміле мәні болып табылатын облигациялар бойынша ЖКК мөлшері мынадай формула бойынша есептеледі:

$$I_{acc} = Q \times K \times \frac{T_{k/n}}{T_0}, \text{ мұндағы}$$

- I_{acc} – облигациялар бойынша ЖКК мөлшері;
 Q – мәміледегі облигациялар саны;
 K – есепті жылға арналған облигациялар бойынша сыйақы (купон немесе дисконт) мөлшерлемесі, жылдық пайызбен;
 $T_{k/n}$ – осы Әдістеменің 18 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, облигациялар бойынша соңғы купонды төлеу күні мен мәмілені орындаудың белгіленген күні (купондық облигациялар үшін) арасындағы күндер саны немесе мәмілені орындаудың белгіленген күні мен облигацияларды өтеу күні (дисконттық облигациялар үшін) арасындағы күндер саны;
 T_0 – есепті жылдың ұзақтығы;

- 3) осы тармақтың 1) тармақшасына сәйкес айқындалған "таза" баға бойынша мәміле көлемі облигациялар бойынша осы тармақтың 2) тармақшасына сәйкес есептелген НКД мөлшеріне қосылады.

22. Саудасы "лас" бағаларда жүзеге асырылатын облигациялармен жасалған мәміле сомасы бір облигацияның "лас" бағасының және осы Әдістеменің 20 тармағына сәйкес айқындалған мәміледегі облигациялар санының туындысы ретінде айқындалады:

$$S = P \times Q, \text{ мұндағы}$$

- S – "лас" баға бойынша мәміле сомасы;
 P – "лас" баға, ақшалай түрде;
 Q – мәміледегі облигациялар саны.

23. Осы Әдістеменің 21 тармағының 3) тармақшасына және 22 тармағына сәйкес алынған нәтижелер математикалық дөңгелектеу қағидалары бойынша үтірден кейін екінші белгіге дейін дөңгелектенеді (беске дейінгі сандар нөлге дейін азаяды, бес және одан жоғары ал

цифрлер онға дейін ұлғайтылады).

5 тарау. ШЕТЕЛ ВАЛЮТАЛАРЫНДА НОМИНИРЛЕНГЕН ОБЛИГАЦИЯЛАРМЕН ЖАСАЛҒАН МӘМІЛЕЛЕР СОМАСЫН ҚАЙТА ЕСЕПТЕУ

24. Егер облигациялар теңгемен есептелетін шетел валютасында номиналданған жағдайда, осы Әдістеменің 21 тармағының 3) тармақшасына және 22 тармағына сәйкес алынған сомалар осы Әдістеменің 25 тармағына сәйкес теңгемен қайта есептеледі.

Егер облигациялар шығарылған валютамен есептелетін шетел валютасында номиналданған жағдайда, осы Әдістеменің 21 тармағының 3) тармақшасына және 22-тармағына сәйкес алынған сомалар теңгемен қайта есептелмейді.

25. Шетел валютасында номинирленген және Қазақстан Республикасының немесе Қазақстан Республикасынан өзге мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған облигациялармен жасалған мәміле сомасы сауда-саттық жүргізу мақсатында мәміле жасалған күні осы валютаға қатысты белгіленген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми бағамы бойынша теңгемен қайта есептеледі.

6 тарау. ТҰЖЫРЫМДЫ ҚАҒИДАЛАР

26. Осы Әдістеменің орындалуы және оған өзгертулер және/немесе толықтырулар енгізу (өзектілендіру) үшін жауапкершілік сауда-саттық бөлімшелеріне жүктеледі.
27. Осы Әдістеме қажеттілігіне қарай, бірақ осы Әдістеме қолданысқа енгізілген күннен бастап есептелетін әрбір үш жылда кемінде бір рет өзектілендіруге жатады.

Басқарма Төрайымы

Алдамберген А.Ө.